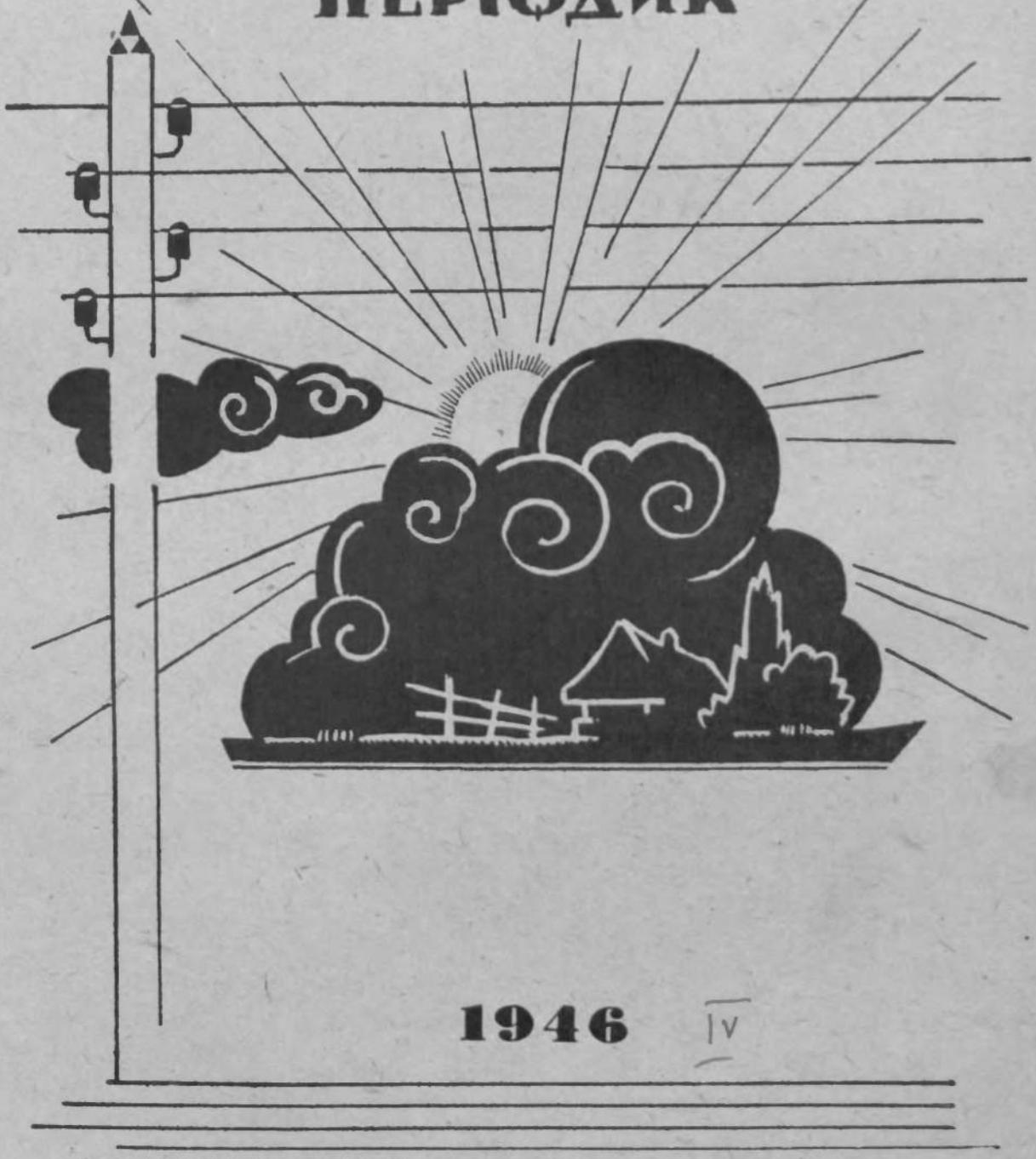

Наші Вісті

УКРАЇНСЬКИЙ
ІНФОРМАТИВНИЙ
ПЕРІОДИК

1946

IV

П.В-ко.

НА ПОРОЗІ АТОМОВОГО ВІКУ.

Винахід атомової енергії залишиться визначним методичним пунктом в історії людства, як початок нової ери в житті народів.

Зміни, що їх несе атомова енергія у всі ділянки людської діяльності ще не можна уявити у всіх розмірах і конкретних виявах, але основні риси атомового віку досить певно вирисовуються в світлі атомової енергії вже сьогодні.

Визволена атомова енергія відкриває грандіозні перспективи зросту виробничих сил суспільства. Запровадження її в промисловості, сільському господарстві та у всіх інших галузях означатиме величезну технічну революцію, яка приведе до ґрунтовної перебудови цілої економічної системи, отже й суспільних відносин. Останніми часами культурний світ жив передчуттям великих винаходів, що потрясуть основи економіки, перевернуть догори ногами усталені економічні і соціальні норми людського життя. І така революція усуне будьяку потребу і можливість революцій соціальних, затвердить остаточно новий тип змінності соціальних взаємин, що намічався вже від століть, тип безкровної революції.

Наш нефортунний політик, але видатний мистець слова Володимир Винниченко в своїому фантастичному романі "Сонячна машина" дав прообраз такої зміни світу. Його герой, рудоволосий Руді, винайшов спосіб використання сонячної енергії для виробу хліба з трави. Цей винахід спричинився до світлої катаклізми, що змінила докорінно всі трудові, соціальні співвідношення людей і призвела до початку нової ери, в якій людство остаточно з раба природи стало її царем, а всілякі форми визиску і нерівності відійшли в минуле. Поява цього роману друком в кінці передмінулого десятиліття занепокоїла суспільну опінію правлячої версти в ССРС. Вож, якщо взагалі принципово можливий технічний винахід такої колосальної конструктивно-соціальної сили, як винахід "сонячної машини", то до чого тоді весь марксизм-ленінізм з його теорією конечності і закономірної невідхиленості соціальних революцій? На думку советських міжнароднів, розвиток світу назавжди визначили Маркс, Енгельс, Ленін і Сталін. Вони оповіті божественным ореолом непомильності. І, якщо світ іде своїм шляхом розвитку, не зважаючи на прогнози "геніїв людства", тим гірше для світу - такою є логіка "сталінських людей". І так, як колись при появі друком "Сонячної машини" залунали голоси про "утопійність, реакційність" концепції роману, так нині на шпальтах сов.преси говориться про "реакційність і утопійність буржуазних плянів" перебудови світу на основі застосування атомової енергії. Лише Сов. Союз зможе належно застосувати атомову енергію - таким є твердження советських пропагандистів.

"Як в умовах сучасного капіталізму, що, як вогню, бойтися "перевиробництва" можна здійснити ці грандіозні проекти, хто буде їх фінансувати і переводити в життя, нарешті, до яких наслідків привели б вони, на випадок їх здійснення". Вартість і тенденції цих сумнівів не потребують розкриття. Безперечно, що основами нового ладу атомового віку будуть: підпорядкування прибуткового інтересу підприємців інтересам цілого суспільства, зосередження вирішальних і основних галузей промисловості і господарства в руках держави чи кооперації, а також державне планування. Отже силово атомової енергії буде ще з більшою рішучістю скерованій суспільний процес в тому напрямі, в якому він вже досить помітно прямує. Прискориться лише його темп. Колесо історії запрацює з незананою ще досі швидкістю, перетворючи світ в одну функціональну цілість. Поки це станеться в галузі економічній, атомна енергія вже нині стала поважним фактором в галузі військової і в політичному житті нашого часу. Атомова бомба відразу змінила співвідношення сил у світі. На щастя людству, відкриття цієї могутньої сили попало в належні руки і своєчасно. Якби її винайшла Німеччина - людство опинилось би перед фактами світової диктатури Гітлера. Народи були б перетворені на рабів і винищенні. Не меншою катастрофою було б також володіння атомовою бомбою московським большевізмом. Людство в нині свідком гонитви большевиків за атомом. Провалившись з викраденням винаходу атомової бомби в Канаді, советські розвідники, переодягнені в дипломатичне вбрання, домагаються розкриття таємниці атому в Організації Об'єднаних Народів. Недача й тут викликала цілу зливу гострих випадків проти "атомової дипломатії", "атомового імперіалізму" тощо... Аж до погроз Молотова: "Буде у нас і атомна енергія і багато дечого..." На засіданні Верховної Ради СССР також словами Вознесенського підкреслено: "П'ятирічний план передбачає озброєння червоної армії найновішою зброєю. Наукові досліди над атомовою енергією будуть посилені..."

Отже, винахід атомової енергії поки ще більше загострив основну суперечність нашого часу - змагання антагоністичних систем за панування в світі і поділ людства на два ворогучі табори. Атом з новою силою і швидкістю буде гнати процес цього змагання двох світів до неминучої розв'язки. Поки існує большевицька концепція "соціальної революції", доти пізнання атомової енергії буде повернене своїм страхітливим, а не благодійним обличчям до людства.

В нинішній момент змагаються дві концепції дальнього співіснування двох систем, серед яких опинилося людство й після другої світової війни. Представники першої з них вважають, що між демократією і комунізмом існують суперечності, які неможливо усунути і що ці суперечності можуть бути розв'язані лише шляхом війни і знищення одної з існуючих систем. - Представники другої концепції вважають, що ідеологічна диференціація існувала і, очевидно, буде існувати завжди, і що для народів різних світоглядів і урядів різних систем є доволі простору. "Вислід суперництва між демократією і комунізмом залежатиме від того, чи зможуть народи успішно розв'язати свої соціальні післявоєнні проблеми". /Таймс/.

Винахід атомової енергії у величезній мірі загострив змагання цих двох тенденцій. "Відкриття атомової енергії поставило людство перед вибором: іти шляхом знищення або вступити до нового великого періоду історії". /Трумен/.

Як відомо, найпослідовнішими прихильниками концепції немінучого зудару двох світів і застосування в розв'язанні міжнародних політических проблем силами більшевицькі провідники СССР. Відчуваючи свою безсилість і меншовартість у вільному суперництві над розв'язанням соціальних проблем, більшевізм бачить свій порятунок в імперіялістичній політиці поширення території ССР і заміщення своєю військовою потенцією до ступні вирішальної переваги над суперником. Цілком зрозуміло, що така постава викликає відповідну реакцію і з другого боку. Виявом цієї реакції була промова Черчіля, який, зважаючи на природу більшевізму, проголосив, що "росіяне більше всього захоплюються силами, і нема нічого такого, до чого б вони мали менше поваги, ніж військова слабість. З цієї причини наша стара доктрина рівноваги сил є не придатною. Ми не можемо дозволити собі покластися на незначну перевагу в силах, створюючи тим самим спокусу для проби сил". Звідси логічний висновок - зробити все, щоб "не існувало хиткого і небезпечного співвідношення сил..." Для цього робляться відповідні заходи. "Якщо буде потрібно, американські збройні сили будуть вжиті, щоб підтримати цілі і засади Хартії Об'єднаних Націй", - так заявив міністр зак. справ Бірнс. Рівночасно з творенням війської переваги, де особливу роль відіграє владіння атомовою бомбою, Великобританія і ЗДА роблять все, щоб на ділі довести більшевицькій Москві, що "капіталісти" не лише не мають агресивних цілей щодо ССР, а й надають належне місце для нього в світі серед великоріджа, щедро платять йому за участь у війні з Гітлером і прагнуть залучити Сов. Союз до економічної і політичної співпраці. Особливе місце в системі мирних заходів до замирення між "двома світами" належить Організації Об'єднаних Націй. Майбутнє в значній мірі залежить від того, як буде реагувати ССР на всі ці вияви прагнення до мирного погодження спірних питань з боку Великобританії і ЗДА. Одне ясно, що найбільші противіччя нашого часу - поділ людства на два ворогуючих світи й поневолення багатьох націй - не можуть бути роз'язані без докорінної зміни світового устрою, зокрема без розв'язання національних і соціальних проблем в середині такого імперіялістичного творива, яке носить назву ССР. Хто спроможний у світі виконати це велетенське завдання? Безумовно, спільному фронтові поневолених націй разом із Організацією Об'єднаних Націй таке завдання було б під силу.

По другій імперіялістичній світовій війні іде напружене і гаражкове шукання виходу з кризи мирним шляхом. В цілому ряді країн провадиться низка далекійducих реформ в напрямі усунення виробництва і розподілу продукції та розв'язання суспіречностей соціального порядку. Робиться кардинальний перегляд колоніальної політики і поступки національно-визвольним рухам. /Індія, Індонезія/. Проте було б зарано і шкідливо витворювати собі ілюзії просягнення вічного миру і безболісного розв'язання назрілих питань соціального і національного змісту та впорядкування міжнародних відносин.

"Існуючі імперіалізми не дали й не в силі дати історичної розв'язки соціальної чи національної проблематики сучасності. За кулісами доби назрівають великі струси національних революцій". /Тези Жовтн. Конф. ОУН/.

Позиція і роля більшевізму в цю переходову добу цілком ясна. Він буде прагнути розв'язати кризу капіталізму по-своєму, згідно з своєю доктриною: скерувати процес на шлях "світової революції"/читай: окупації/ встановленням тотальної системи

советського ладу ліквідувати приватну власність в цілому і повернути колесо історії в напрямі знищення держав і нівеліції народів під кермою майбутньої світової держави СССР. Шлях фашизму і большевізму по суті тотожний. Це шлях народного туталізму і заперечення прав нації на існування. Клясової егоїзм теорії боротьби кляс і диктатури пролетаріату збігається з національним егоїзмом фашистівської расової теорії, хоч московський імперіялізм і прикривається то інтернаціоналістичними то національними принципами. Цей шлях людство відкинуло. З досвіду минулого цілком ясно, що "остаточне упорядкування світу може відбутися тільки на основі національного принципу. Жодна з великорідів, ні жадний з бльоків не може опанувати світу, бо не має на це ні універсальної ідеї, ні вистарчальних силових засобів для володіння світовими просторами". /Тези ОУН/. Марксистсько-большевицька теорія нівеліції і злиття націй в одну - остаточно і назавжди збанкрутувала. Вона суперечить історичному прогресові людства. "Друга світова війна, яка коштувала людству, а зокрема Україні, величезних жертв крові та матеріальних дібр, виказала наглядно, що рушійною силою історіотворчих процесів є нація, а національний принцип є єдиним принципом, на якому можна впорядкувати міжнародне життя, /Тези ОУН/.

В епоху атомової енергії ідея об'єднання народів в одне ціле стає зі сфери ідей і побажань реальною і неминучою дійсністю. Це, не означає ліквідації націй і держав, які стоять на перешкоді історичному прогресові і утруднюють організацію людства, яка може бути здійснена лише на принципах міжнародного солідаризму, суверенності і рівноправності націй. Це означає ліквідацію поділу людства на воюючі антагоністичні імперіялістичні блоки і держави та ліквідацію тих сил, які намагаються затримати процес визволення народів. "Головна сила, що стоїть на перешкоді суспільно-політичного прогресу світу - це - большевізм, як доктрина, і Москва, як її реалізатор. Вони застравлять духовість, розкладають етичні вартості і творчі клітини суспільного життя та діють на поневолення людини і народів нещадною машиною большевицького капіталізму та нищівною системою терору партійної охлократії"/ОУН/.

Всім цим визначаються наші позиції і наше історичне призначення.

Ворожа пропаганда з нашої антибольшевицької постави робить висновок, що українські націоналісти є захисниками старого капіталістичного ладу і виявом реакції лише на большевізм. Так можуть твердити слідом за тією пропагандою лише політичні спінці або .... провокатори.

Уесь наш історичний шлях і наша програма є незаперечним свідченням суверенності наших ідей, які є відповіддю українського народу на назрілі соціальні і національні проблеми сучасності. Ми є носіями ідей не кляси, а нації.

Прагнення української нації збігається з прагненнями передових прогресивних сил людства. Скеровані вони не лише на повалення большевізму, а й проти відмілих форм капіталістичного ладу, і на створення нового, кращого ладу.

"Нові історіотворчі сили тоді зможуть успішно діяти ю достаточно перемогти, коли спроможуться на повні концепції розв'язки соціальної та національної проблематики доби" /Тези ОУН/. Український націоналізм, як вияв прагнень та ідей поневоленої нації, має всі історичні об'єктивні дані стати носієм такої концепції, бути найбільш радикальним і послідовним її творцем та борцем за її здійснення. Це ставить перед нами великі завдання. Бути нарівні з віком. Тримати свій крок у такті з кроками історії. - -

У ВОГНІ ВЕЛИКОЇ ПРОВІ.

Друга світова війна своїм велическим розмахом, напруженністю боротьби і безприкладною жорстокістю поставила в огонь великої проби і перевірки народи цілого світу, їх державно-політичні системи, ідеології, іх політику партій і державних діячів. Одні витримали пробу і залишились при житті, інші відійшли в небуття. Проте було б помилкою робити поспішні висновки про банкрутство того, що відійшло, і життезадатність того, що залишилося, на підставі зовнішніх явищ, не заглянувши в їх суть і динаміку, не взявши до уваги, що процес ще не закінчився. Якщо іти за такою "логікою", то виходить, що большевізм, який залишився при житті, витримав пробу і доказав свою життезадатність, отже й не збанкрутував. Очевидно, що справа з банкрутством стоїть трохи не так...

Проте є люди, які аж надто подаливі на вплив зовнішніх подій і зміну кон'юнктури, роблять з них поспішні висновки і... навіть міняють свої переконання й ідеологію. Це люди, які завжди опиняються в партії КВВ - куди вітер віє...

В українській дійсності є також люди цього типу. Вони гласують про банкрутство українського націоналізму і про невдачу визвольних змагань українського народу в цій війні з причини банкрутства українських націоналістів.

Чи відповідає це дійсності?

Як відомо, в ході велическої світової війни центральним пунктом стала боротьба народів проти німецького імперіалізму, який загрожував також і Україні. Український народ, після того, як викрилось хижачче обличчя німецького фашизму на Україні, від пораженських настроїв і підготови до боротьби проти большевізму круто повернув свою зброю і ненависть проти німецьких окупантів. В цій ситуації були виключені і внутрішні і зовнішні передумови боротьби проти масксовського імперіалізму, оскільки й ССРР був залучений до боротьби з німецьким імперіалізмом. Здоровий інстинкт самозбереження і політичний досвід народів мас України в цій війні виявився досить ясно. Іншою поведінка народу бути не могла, і вона сьогодні, в перспективі часу знаходить своз повне віправдання як з погляду військової тактики, так і в аспекті ідейних і моральних чеснот української нації. Лінія поведінки українського народу збігається з лінією поведінки всіх прогресивних сил народів у цій війні. У відмінність від періоду 1917 - 20 років тепер немає ніяких підстав твердити, що ми прогавили рідку епохальну хвилю і щастливу нагоду для вивершення національно-визвольної боротьби. Такої нагоди не було. Годиня щастя для України ще попереду.

Якою була поведінка політичного проводу українського народу в минулій війні? Чи всі витримали пробу?

Серед українських політичних сил виявилось в цій війні три лінії. Група "лівих", не зважаючи ні на які умови, намагалася вискочити на арену історії в плаціжу героя і вхопитись за мантию історії.

Доля їх - доля всіх Дон-Кіхотів...

Група правих трималася опортуністичної лінії орієнтації на одну з великорідзин, як ніби то єдиний порятунок для України. Доля їх - доля третього колеса до чужого воза....

Проте переважаючий відсоток українських революційних сил залишився з народом. Серед них лінія ОУН - була тією генеральнюю лінією, яка скеровувала всіх політично мислячих людей по єдиноправильному шляху.

У великій пробі минулої війни ОУН ще раз довела свій глибокий і органічний зв'язок з народом, духово-політичну суверенність своїх ідей і здатність керувати визвольним процесом, стоячи на стороні української революції. Витримала перевірку не лише концепція національно-визвольної боротьби українського народу, що ії видвигає ОУН у формі концепції національної революції. Ідеологія і світогляд українського націоналізму, перейшовши всічому просбу, очистились від наносяних елементів, що їх вносили з чужого поля непокликані "ідеологи" і "філософії" та зміцнилась у своїх одвічних основах. Ідея нації - примату національнего принципу, - це не видумка українських націоналістів чи запозичення з чужих ідеологій. Це голос українського життя. Ідея боротьба за саме фізичне існування народних мас. Але фізичне збереження українства в остаточному своєму висліді можливе лише за умов перемоги тих духових вартостей, що їх підносить український націоналізм. Протиставлення соціального націоналізму в умовах української дійсності не має ніяких підстав: є хибним. Український націоналізм - це не доктрина політичної групи чи організації - це рух українських народних мас, де їх боротьба за національне і соціальне визволення. Носієм українського націоналізму в його глибинних органічних основах є широкі народні маси. Ідеологічне і політичне оформлення цього найбільш народного руху знаходить свій вияв в діяльності політичних організацій і передових людей Нації. Були часи його упадку. По йому наступало нове відродження. Не всі українські політичні сили і організації потрапляли бути справжнім виразником і носієм народних дум і прағнень в цілості. Для одних Україна - це кляса хлібаробів. Для інших - кляса українського пролетаріяту. Нині історичний прогрес відсуває клясовий і партійницький принцип в минулі. Вимога часу, що його переживаємо - національний солідаризм всіх клясів. Це гасло в тій чи іншій формі все голосніше лунає з усіх кінців світу і знаходить все більше визнання і здійснення в житті. Україна в цьому процесі має всі дані бути в авангарді. Фактично в Україні єже не існує клясів. Є трудовий народ. - селян, робітників, трудової інтелігенції, Українські політичні сили, які сьогодні відстоюють клясоау ідеологію і партійницькі принципи чи то хлібаробів -землевласників чи то іншої групи, є анахронізмом. Партійно-політичний атомізм українських політичних сил є свідоцтвом відсталості від життя. Концепція ОУН щодо політичної організації проведу українського народу не є адекватним поняттям з монопартійною тотальнюю системою інших народів. Організація передових людей нашого народу, еліти нації на широкій ідеїчно-політичній основі українського націоналізму не виключає наявності різних відтінків і течій політичної думки. Організація включає післяття опозиції і вільного обміну думки.

Був час, коли чисте джерело українського націоналізму засмічувалось безкритичним запозиченням деякими "націоналістами" доктрини чужих ідеологій і світоглядів. Були в нас, як писав Сіборський "надмірні / і часто непокликані... / ідеалізатори диктатури, які витворювали помилкові й небезпечні погляди на більшість /народну масу/, як на ту "ворохобну юрбу", або "деструктивну чірнь", що до неї, мовляв, можуть бути застосовані лише два середники кермування: сліпий послух і погорда". /Націократія/. Насієм цієї цензури в концепція Донцова. Але помилюється ті, що ототожнюють "донцовщину" з українським націоналізмом в цілості. Український націоналізм - це "хвилювізм", якому є чужою "антисмердівська" теорія.

Знаходились серед українських націоналістів надмірні послідовники ідеалістичного волонтаризму, які національно-визвольну боротьбу перетворюють у безпредметну романтику і в поле задоволення своїх егоїстичних претензій на "провідництво" - забуваючи про загально-національні інтереси і втрачаючи реалізм і політичний розум. Відомим є факт розколу ОУН і поступування, ідеологія і тактика тих, хто відколовся.

Але той, хто ототожнює ті виважки теорію та практику "чину ради чину" з українським націоналізмом і на цій підставі оголосує його банкрутство, виявляє явну тенденційність, якщо не сліпоту. Яким би виглядав світ, коли б серед усіх народів післякої зміни міжнародної ситуації і помилок окремих осіб, проголошувалось банкрутство всіх досі існувчих політичних концепцій і світоглядів та творилися нові партії? Світ, давно б, очевидно, потонув у хаосі.

Шлях до впорядкування українського політичного життя лежить не в напрямку негайної самоліквідації всіх досі існуючих партій і створення нової, а також і не на шляху монополізації і привласнення визвольної боротьби українського народу однією якоюсь групою і диктаторського підкорення до послуху всіх інших собі. Період вільного змагання існуючих політичних течій неминучий. Шлях до ідейно-політичної єдності політичного проводу нації лежить через консолідацію нинішніх політичних угрупувань. Вміння провадити визвольну боротьбу і сила жертвенности - це ті дві речі, що визначають, кінець-кінцем, перевагу в українським визвольним фронті якоїсь одної політичної течії. Український націоналізм, що має похажні здобутки в минулому і теперішньому, має велику шансу в недалекім майбутньому осягнути перевагу для того, щоб в якнайбільшов користі прислужитися справі національного визволення.

"ПЕРЕДУМОВИ СВОЕЇ ПОВНОЇ ПЕРЕМОГИ ВБАЧАЄ УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛІЗМ У ГРЯДУЩИХ ВИЯВАХ СВОЇХ МОРАЛЬНИХ ЧЕСНОТ, СПРЯМОВАНИХ ДІЯЛЬНО ДО ПОДОЛАННЯ УКРАЇНСЬКОГО ХАОСУ І СТВОРЕННЯ ВНУТРІШньої РІВНОВАГИ В ЛАДОВОМУ РИТМІ ВСІХ ТЕЧІЙ НАЦІОНАЛЬНОГО ЖИТТЯ".

Тези Жовтн. Конф. ОУН.

З УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ.

I. "НАША БОРОТЬБА" Ч. 1, 1946 р. Орган політичного активу ініціативної групи УДРП.

Збірник, що його ми розглядаємо, є третім зчергі документом, якими творці нової української партії заявляють про себе і про свою діяльність. На останній сторінці цього збірника автори також нагадують про це читачам в коректній і дипломатичній формі затереження, де говориться, що видані ними раніше "Наші позиції" та "Соціально-політична /конституційна/ програма УДРП" є матеріали дискусійні, а не офіційні документи нової партії. Це дає нам право сказати про цей збірник, отже й про спробу утворити нову партію, наше слово. Тим більше, що творці нової партії виявляють послідовність і упередженість підкреслення своїх нібито нових позицій і принципів, про які треба сказати ясне і одверте слово з огляду на їх явну хибність і шкідливість. Очевидно, що посилення на дискусійність виданих матеріалів не звільняє відповідальності за них з їх авторів. В часі, коли перед українською політичною еміграцією стоїть величезної ваги завдання організації і консолідації всіх здорових політичних сил в координоване зусилля для посилення нашого національного потенціялу і срільної боротьби, викриття хибних позицій і шкідливих, а часом і ворожих українству ідей та ідейок є як ніколи на потребі.

"Живемо в добу банкрутства всіх і всяких існувавших досі політичних систем і концепцій" - такою є перша теза, з якої починають творці УДРП свої самозначення й ідеологічне оформлення. Проголошенням банкрутства всіх українських партій починається "Наші Позиції". Вище наведеною тезою починається і передова "Хто ми", у збірникуві, що його ми рецензуємо.

А по цьому оголошується завдання:

1. "Об'єднання найпередовішої еліти нашої нації в міцну бойову партію української демократичної революції /підкр. наше./"
2. Опрацювання ідеологічних основ "того руху, який перекинувшись на терени країн, мусить спланувати визвольною боротьбою нашого народу".

Для організаторів УДРП і, можливо, для політично невимковлених і недосвідчених читачів така конструкція може видатися логічною, ясною і переконливою. Отже всі збанкрутували. Творімо нову партію.

Але, як би цього не хотіли творці УДРП, в дійсності, очевидно, справа з банкрутством "всіх і вся" стоїть трохи не так, і справа творення нової партії тех є не такою простою, як на перший погляд здається. Не будемо обґруntовувати свої тези про те, що в дійсності не всі збанкрутували, бо ж ті, що "банкрутують" всіх інших тем нечим не обґруntовують і не доводять свої тези. Хоч таке твердження про банкрутство всіх і всяких існувавших "досі політичних систем", висловлене в такій категоричній формі одразу ж викликає сумнів і знак запитання. Воно вимагає обґруntування. Але таке обґруntування не можливе. Наведена теза є фальшивою. Ми б не чіплялися до цієї тези, як би це було звичайне помилкове твердження. В дійсності вона червоною ниткою пронизує видання УДРП і є тим шкельцем, через яке дивляться автори на світ. Це методологічний принцип при оцінці явищ удеерлістами. А оскільки, що він є фальшивим, то він веде автора до таких же фальшивих висновків і оцінок в усіх інших питаннях.

Особливо хибну позицію обумовила така постава до українсько-го націоналізму. Творці УДРП проголошують також банкрутство українського націоналізму. Заперечення і негація українсько-го націоналізму - це друга провідна політична і ідеологічна лінія УДРП.

В підсоветській дійсності, - пише автор, - вирошли численні революційні політичні сили антагоністичній більшевицькій системі. Вирошли вони з шарів українського селянства, робітництва та трудової робітничо-селянської інтелігенції, конденоуючи в собі волю і прагнення тих верств, тобто волю і правління цілого народу, бо інших груп населення в Україні немає. "Большевізм охрестив ті сили "націоналізмом". І ось тут автор одразу ж поспішає зробити застереження, "щоб наші націоналісти не робили шкідливих ілюзій для себе". Бо, мовляв, так називав їх лише Сталін, для того, "щоб якнайдужче скомпромітувати, зумисне звушуючи їхню ідейно-політичну суть". На думку автора, націоналістів в Україні не було. Националізм і націоналісти, це "мовляв, нвище літературного, французького отпад ходження і значення. Утримуємося від докладності дискусії щодо тему. Не будемо наводити численних фактів про існування націоналізму і націоналістів в Україні, а не тільки в Галичині. Це само собою зрозуміло. Хочемо проте звернути увагу на два моменти, а саме: автор дивиться на український націоналізм і сприймає його так, як його висвітлювали більшевики - негативно. В більшевицькій інтерпретації націоналізм - це справді негативне явище. Його справжнє обличчя закривалося. Його мета - самостійність і сувереність України замовчувалась. Зате робилося наклепницьке накидання йому "звірячого шовінізму", "антисемітизму", "національної ненависті" і ворожечі і т.д. Обиватель це й справді сприймав на віру. Але люди, які претендують на звання еліти і політиків, мусили б знати справжню суть українського націоналізму. Те, що є компромітуючим для більшевиків /"націоналізм!"/, не є компромітуючим для українського народу. Во більшевізм компромітував усе, а не тільки націоналізм.

Ясно, що над автором тяжіє більшевицьке трактування українського націоналізму. Для нього націоналізм є компромітуючою назвою для українських політичних сил. Цією назвою більшевізм кішто мав на увазі "звузити їхню ідейно-політичну суть". З цим очевидно, не можна погодитись, бо в дійсності націоналізм не звужує, а навпаки, дає найбільш суттєве і широке політичне визначення ідейно-політичної суті тих сил. Намагаючись чимось підперти своє твердження, автор пише: "націоналізм Донцовського типу в силу низки причин не міг мати впливу на українські робітничо-селянські маси." Але ж, як відомо, націоналізм типу Шевченка-Міхновського-Хвильового - таки мав вплив, і він власне творив політичне обличчя тих сил, "що вирошли з конкретної дійсності, проходячи школу в тій дійсності, як прогресивне явище, як антагоніст і могильник існуючої системи". В уяві творців УДРП український націоналізм - це якась відірвана від ґрунту мрія, незрозуміла робітничо-селянським масам. Забувають при цьому, або не розуміють, що у виступах всіх отих Хвильового, Волобуєва, Шумського, Косинки і т.д. відбилися настрої найширших народних мас України, обумовлені тодішньою реальною дійсністю. Українські політичні сили на Україні цілком зачомірно були переважно націоналістичного напрямку. Український націоналізм на Східній Україні поширювався не як реакція на більшевізм, як твердять автори збірника, а як рух, що був скерований проти Москви і московського імперіалізму.

Це, перш за все, антиімперіалістичний рух, і тільки через те, що більшевізм був носієм московського імперіалізму, він став також антибільшевицьким. Найбільш яскравим виразником українського націоналізму був, як відомо, український комуніст Хвильовий. - І ми не помилімось, коли скажемо, що Хвильовий був репрезентантом і типовим представником саме тих політичних передових сил, що вирости в УССР. Гаслом цих сил було і очевидно є і нині не "демократична революція", а "геть від Москви". Отже націоналістичне гасло, скероване проти московського імперіалізму і на здобуття суверенності і незалежності України. Але нашим "реальним політикам" з УДРП, очевидно, не вистачає здатності бачити реальну дійсність, вони творять свою концепцію, яка не тощо не відповідає тій дійсності, а її суперечить. Вони пишуть: "Українська національно-визвольна боротьба може бути або тільки антикомуністичною /націоналістичною/, або антиімперіалістичною /демократичною/". Отже, українські націоналісти боряться лише проти комунізму, а не проти імперіалізму. Честь беротись проти імперіалізму належить українським демократам.

Чи не застосовують тут автори при творенні своїх концепцій методу діялектичного матеріалізму слідом за Марксом, який творив свої концепції, як відомо, перевертуючи і ставлячи Гегеля з голови на ноги? Впадає в очі лише одна різниця: наші діялектики чи то з любови до орігінальності і до парадоксів чи з інших причин перевертують не Гегеля, а звичайні факти дійсности і ставлять відомі і незаперечні істини з ніг на голову.

У статті з цілком серйозного назвою: "Націоналізм і національно-визвольний рух" читаємо ще таке: "Сучасний націоналізм /фашизм/ виник і оформився не з національно-визвольної боротьби поневолених націй, а як реакція на комунізм". Отже, націоналізм і фашизм це для творців УДРП одне і те ж. Націоналізм виник як реакція на комунізм. А до того його не було. А далі ще й таке твердження: "Національно-визвольні рухи Індії, Китаю, та інших колоній - не є націоналістичні, вони продовжують залишатися демократичними і об'єднують усі класи нації. Коли сучасна націоналістична ідея перекидалася в колонії, тоді тамтешні носії її ставали звичайнісінськими агентами стороннього імперіалістичного інтересу."

Отже, коли ви читаєте тепер в газеті припустімо таке: "Індонезійські націоналісти запротестували проти того, що на острові, з'явилися свіжі голландські війська в час, коли англійські війська звільняють країну, - то не вірте очам своїм. Які там націоналісти можуть бути? Адже ж де колонія, а "національно-визвольні рухи колоній не є націоналістичні..." Та й більшевізму в Індонезії не було, а націоналізм виникає лише, як реакція на більшевізм. А коли вже припустити, що й туди перекинулась "сучасна націоналістична ідея, то індонезійські націоналісти викидають слідом за англійцями й голландців тому, що ще не підшукали підходящого окупанта чи імперіалізму. А як підшукать то одразу стануть "агентами стороннього імперіалістичного інтересу". Но така вже вдача всіх націоналістів. І взагалі коли підходить до цього явища з погляду "передової" теорії УДРП, то індонезійські націоналісти неправильно називають себе націоналістами. Це швидше національно-визвольний рух, бо ж у цьому "об'єднуються усі класи нації". А націоналізм... гм... "ідеологічно націоналізм являє собою спробу об'єднати реакційно утопічного дрібного власника з нещадно руйнувчою його капіталістичною дійсністю".

Це не з совєтської газети - так пишуть у своєму збірникові творці нової української партії. Дійсно, читаєш і очим своїм не віриш! -

Ось таких перлин застосування діялектично-матеріалістичної методи до аналізи і оцінки суспільних явищ можна було демонструвати слідом за авторами "Нашої Боротьби" дуже багато. Застосування цієї методи, ось таке як бачимо, і популяризація марксо-большевицьких визначень класової суті і реакційності націоналізму - це третя риса і "принцип" творців нової української партії.

Сліпо йдучи за цим визначенням і цим принципом подіченим у большевиків, автор статті висуває таке твердження: "Націоналізм компромітував національно-визвольні рухи тих народів, серед яких він виникав..." Це, очевидно, стосується й до української дійсності. Як класичний вияв українського націоналізму, автори беруть донецько-бандерівську теорію і практику. І ось тут джерело всіх дальших помилок. Таке уточнення названої теорії і практики з цілім українським націоналізмом викриває дійсність і вводить в оману читача. Бо й справді критика політичного примітивізму "лівого крила" націоналістів і, зокрема, його тактики "боротьби на два фронти", одночасно і проти гітлерівських польщ Німеччини і проти червоної армії СССР є переконливою. Особливо там, де автор робить порівнання: "на сході за чверть століття виробилась одна риса - уміння мислити політично і тверезо зважувати сили й можливості і правильно оцінювати дійсність та перспективи". Влучно і гострою є також критика ідеології донецько-бандерівського гатунку. Критика "антисідерівської" ідеології і пересадного волонтаристично-деалістичного містництва "чину ради чину", "сліпого будяння почуттів супроти логіки не викликає у нас заперечення. Наслідки практики цього гатунку "націоналістів" цілком правильно пояснюються безкритичним перенесенням в теорію, практику українського націоналістичного руху чужих методів і принципів, або, пише нам автор з УДРП, поступування тих "націоналістів" обумовлене тим, що вони "отримані фальшивою і наскрізь реакційною ідеологією сумнівної вартості і чумого походження". Але ж відомо, що це у нас лише певний гатунок "націоналістів" чи "ліве крило"... Поза тим існує ОУН. - Існують також інші українські партії, які в більшій чи меншій мірі стоять на позиції українського націоналізму. Всіх їх автор валить до купи, на всіх поширяє ту свою негацію, очевидно для того, щоб підвести до думки, що всі вони "заморожують велику кількість надзвичайно цінних резервів, що тим самим вибувають з активного балансу/ між інш., маючи деякі шанси перейти в активний баланс контрреволюції/". Ці резерви, мовляв, годяться лише на те, щоб формувати з них нову партію, якої потребує теперішня Україна. Авторам здається, що Україна потребує тепер такої партії, яка відмовиться від українського націоналізму і національної чи націоналістичної революції, а висуне примат соціально-економічної проблематики і поведе народ шляхом "демократичної революції". Таким є їх дальший принцип. Цей принцип випливає з невіра творців УДРП в українську національну революцію. Дуже високо оцінюючи і підносячи політичні сили, що виросли на Наддніпрянській Україні творці нових концепцій одночасно принижують їх, заявляючи, що для них український націоналізм - чуже й вороже явище або, в країному разі, не є мобілізуючим рухом, а порожнім звуком. Ворючи проти негації і приближення українських політичних сил з боку галицьких скептиків, новоявлені патріоти тих сил не-гують і принижують їх з другого боку.

Галицькі скептики і нігілісти твердять про денационалізацію "східняжків" і цим виявляють пессимістичні погляди на справу національної революції на східних землях, покладаючи надії на захід. Скептики і нігілісти зі сходу твердять про ворожість політичних сил сходу до націоналізму і цим самим теж виявляють пессимізм на справу національної революції в Україні.. Ці сили, мовляв, виросли і будуть вести боротьбу на основі соціальної проблематики і йдуть шляхом демократичної революції.

Обидва гатунки скептицизму і пессимізму щодо націоналістичної революції в Україні один одного варти, бо обидва однаково помилуються.

В дійсності справа української революції виглядала і очевидно виглядатиме інакше. Що було характеристичне для бурхливого ренесансу в часи НЕП-у в Україні /1923 -29/? Соціально-економічна проблематика чи насамперед національна і націоналістична?

Факти говорять, що останнє. А факти уперта річ. Бо ж лунало гасло не геть "державний капіталізм", "Колгоспи" чи навіть большевізм, а "геть від Москви!" І це було страшним для большевізму. Страшним був український націоналізм, а не соціальна проблематика, як твердить творці УДРП. І це було тим гаслом, яке рухало і буде рухати масами, бо ж національна революція і український націоналізм, як ії носій включають розв'язання також і соціальної проблематики і народоправчі свободи і боротьбу проти імперіялізму. На гіркому досвіді народні маси переконуються, що без національного визволення немає соціального, і що лише націоналістична революція зробить український народ паном на його землі і приведе до нового національного відродження. Отже не націоналізм звулює ідеально-політичну суть революційних сил на Україні та іх боротьбу, а творці УДРП з іх концепцією "демократичної революції".

Так само на національному ґрунті, а не на ґрунті соціально-му, як знову ж таки твердять творці УДРП, відбулося зникання українських політичних сил з противбольшевицькими силами інших народів. Зрештою, дехто з учасників збірника це прекрасно розуміє, бо сам на 39-ій сторінці у них же читаємо: "Національний чинник в становищі почевслених народів став головною консолідовчою силою стільності, що рятує народ від загибелі, робить його гідним утриматись при житті."

Отже, не виграмує кричникою і цей принцип УДРП - принцип прімату соціально-економічної проблематики над національною. Твердження про ворожість сходу до націоналізму є фальшивим. А звідси в фальшивою і концепцією "демократичної революції" в протистоянні до "націоналістичної". - Як фальшиво і хибно є ціла поста - творити українську партію, негуючи український націоналізм і з реакцією на український націоналізм -оформляти свою ідеологію. Шкода прадії й часу. А найбільше людей. Бо така поста - в поставою деструктивною і безплідною, і вона до добра не доведе. Лише буде ще одним вимиванням всди на млин ворога.

Та віримо, що український націоналізм і його організованого носія ОУН не вдастся скомпромітувати в очах українського народу ані большевикам, ані його вільним чи не-вільним підспівувачам. Дійсно передові українські політичні сили і будуть іти єдиним українським шляхом, продовжуючи країні традиції борців за визволення нації.

Думаючи про місце і роль проектованої партії, наколи б вона утворилася і продовжувала стояти на цейно показаних позиціях, у нас повстало одна аналогія. Колись українські комуністи теж творили свою ідеологію в протиставленні до ідеології українського націоналізму.

І стали деструктивною силою в українській національній революції і агентурою стороннього імперіалістичного інтересу – московського більшевізму. На цей раз новоюеною психозою слабодухих і заляканых людей став інший "ізм". Переїмачи ідею світової демократії, налі українські демократи тем простилається українському націоналізму. І нам здається, що йона роль в аналогічної до ролі українських комуністів. Комуністи прочистили шлях до московського більшевізму. Демократи прочищають шлях світової демократії, так, нібито український націоналізм виключає основні універсальні принципи і народовласть. Але це безперечно, що прочищаючи шлях світової демократії, в умовах української дійсності буде прочищено шлях насамперед московській демократії. Здається, в психології і переконаннях нинішніх демократів ЗДА і Англії є тенденція розглядати нас плем'ям російського народу. Отож після повалення більшевізму і здійснення демократії/ демократичної революції/ після може початись спочатку. Будьте демократами, живіть в російській демократичній імперії – ваша мета осягнена. І будуть знову російські асимілятори і великорадянські в новому демократичному одягові продовжувати свою роботу в своїому незмінному дусі. До речі, можливість такої перспективи відчувають самі х демократи там, де вони пишуть про денаціоналізаційний процес, що наступить "в ході антибільшевицької демократичної революції" і який є "страшно небезпечний з погляду незалежності нації".

Нік відомо, ідейні українські комуністи забанкрутували і стали не збанкрованими націоналістами. Та такими, що дай Боге кожному. Думаемо, що діялектика розвитку боротьби на Україні ротує таку ж долю і демократам. Але так очевидно не буде і до того не дійде. Передові політичні сили не захочуть посторонвати старих помилок. Історія не любить повторень. Все, що є дійсно передовим і політично дієрілим в наші часи, стає на єдино правдивий шлях – випробуваний шлях всіх попередніх поколінь нації. І неминуче стануть всі ті, які ще блукають, але не віддали українську душу, українську правду і своїй національній гідності. Український націоналізм не є модною політичною течією певної епохи. Це є доктрина, створена лібораторним методом, відірвано від українського життя чи перенесена з чужого поля філософія. Це також не є духовий і політичний рух окремої групи людей, чи організації і не є він також ідеологією однієї класи. Це глибокий і органічний духовно-політичний рух нашії до свого самостійності і розвитку всіх своїх духових і матеріальних сил і спроможностей. Це боротьба нації за своє місце під сонцем і своє існування.

Найбільш яскравим стихійним вираником цього українського руху був Шевченко. І тому він – нашим маяком, що світить нам у віках, допомагає нам відчути і усвідомити, хто ми і куди, до чого мусимо прямувати. Це наш духовий вождь і наша "генеральна лінія".

Це не означає застігності і консервативності українського націоналізму. Він є в постійному розвиткові й удосконаленні, виразчи в себе дорвід цілих поколінь. Із стану стихійного руху український націоналізм давно вже переішов до свідомого сформованої в політичному рухові, в діяльності окремих осіб і організацій. Навіть формально, в часі, український націоналізм нічого не має спільногого з фашизмом, бо виник раніше. Цілком одмінним явищем є український націоналізм не лише супроти фашизму, а й супроти націоналізму інших народів. Відмінність і сригінальність історії та особовости українського народу складається на відмінність українського націоналізму.

Він є виявом душі, характеру, прагнень, уподобань і цілого стилю життя українського народу. Теза про демократизм і безбуржуазність українського народу не є пустою фразою. Українська буржуазія не могла накласти свого клясового відбитку на українському національному русі. Український націоналізм є виявом ідеології трудових мас України. Ще Хвильовий, у відповідь на більшевицьке плямування українського націоналізму, як буржуазної ідеології і фашизму, писав: Коли наші погляди зайдуться в "націоналізмі" - часої х таки дрібної буржуазії і нації Фашизмів, то їх зовсім не зможуть, що "ми помилуватися" /"Думки проти течії"/.

Народність українського націоналізму визначає його відношення до демократії. Український націоналізм не є в протиріччі чи антагонізмі до українського народного демократизму. Він увібрал його в себе і є його носієм. Відмінність позицій наших модних коньюнктурних демократів, з одного боку, і українських націоналістів, з другого боку, є в тому, що націоналісти беруть в основу політичні традиції демократизму українського народу, тоді як українські демократи є безкритичними поклонниками політичних систем демократії інших держав.

Дехто з українських демократів намагається, враховуючи старі помилки, зроблені на групі безкритичного ідолопоклонства перед демократією, перебудуватись. Говорять тепер про нову, виправлену демократію. І не помічають, що "америка вже давно відкрита". В своїх поправках новітні українські демократи наближаються до націоналістів. Але цього звичайно не легко усвідомити і ще тяжче визнати. Інерція протистояння до українських націоналістів, як до своїх ворогів і "фашистів" настільки ще тяжіє над ними, що годі сподіватися одвертого визнання рації державно-політичної концепції українських націоналістів. В кінці робимо таке наше резюме:

1. Основні постулати і концепція "демократичної революції" УДРП нічого нового в українську політичну думку не вносить і повторює "зади".
2. Найбільш позитивне - спроба тверезо і реально оцінити українську дійсність. В цьому напрямі дано гостру, але правдиву критику теорії, практики й ідеології деяких наших угрупувань./гетьманців і бандерівців/. Такі статті, як "Малахіянство" і "Гамлети Й Донкіхоти" прочитав з користю кожен українець. Але перенесення означеніх викривлень і негативів на цілий український націоналізм і утотожнення додовосько - бандерівської теорії і практики з сучасним українським націоналізмом - величезна помилка, яка дезорганізує читача і може принести велику шкоду політично невиробленим людям.
3. Найсильнішими властивостями людей з групи УДРП є добре знання підсоветської дійсності і серйозна та глибока критика більшевицького ладу.
4. В числі осіб політичної групи УДРП є, безперечно, здаєні люди, які пройшли добру більшевицьку школу і не навчилися в ній діялектики, якою марне пробути оперувати. Найбільший гріх проти діямату це не дотримання закону діялектичного заперечення. Творці УДРП стали на шлях "голого заперечення" всього, без удержання крашого, що набуло попереднім розвитком. Разом з водою вихлопнули й дитину.

Здається є такий вираз у Маркса чи Леніна.

Воючи проти волонтаристичного ідеалізму і проти дон-
кіхотсько- "малакічських" "бсрців за мрії" слід таюд пам'-
ятати, що й повзучий емпірізм і нігілізм матеріалістичного
підходу до суспільних явищ не є кращим. А такий підхід ми
теж помітили. Це говорить про те, що серед справжніх дія-
ліктіків з УДРП'є недовчені діяматчики, які тільки псують
оправу.

Радимо групі не доручати таким діяматчикам писати такі
статті, як "Надіоналізм і національно-визвольні рухи".

А всій групі радимо прийняти до уваги наші зауваження
і добре над ними подумати. І зробити відповідні висновки.

А.Наддніпрянський.

"САМОСТІЙНА ДІРКА", - Остап Вишня, Видання газети "Радянська Україна", 1945 рік. стр. 70.

Перед нами збірка відомого українського письменника Остапа Вишні. Одного з тих, які один по одному зникали з України і доля яких відома лише НКВД.

Відірвані від рідного краю, жадібно розгортаємо цю ще зовсім свіжу книжечку, як свідка того, що діється там... Тим більше зацікавлення викликає вона несподіваним воскресінням найбільш відомого колись імені в українській советській пресі.

Портрет. Ще зовсім молоде і бадьоре з усмішкою обличчя. Молодше навіть того, яке ми звикли бачити до заслання. Ніби говорить: "живеться краще, живи веселіше"... Дивіться, мовляв; націоналісти писали, що більшевики закатували Остапа Вишня, а він ось який. Живий, здоровий, та ще й усміхнений.

Над чим і як же усміхається Вишня тепер?

В книжечці одинадцять фейлетонів. - "Дуглас" - перший з них. Опис подорожі літаком з Києва до Львова. Гумористичний перелік обов'язків пасажира. Дивитись... Думати... "Нав'язувати кожному, про що він має думати, ми ясна річ, не ризикуємо, - кожен має право думати про що він хоче". Так пише Вишня. Двозначна іронія. Во ѝ відомо, що завданням радянського письменника є нав'язувати певні думки і то не свої, а ті, що вимагається "соціальним замовленням".

Про що ж корисно думати сидячи в "Дугласі"? - питав Вишня. А ось про що: "Коли ви летите над територією східних областей Радянської України, чому ви бачите величезні судільні земельні простори, широкі як море, а коли ви перелітаєте на західні області, пропливавши під вами вузесенькі земляні смужечки, що сирітками знедоленими туляться до величезного шматка поля, з палацом" писсередині.

Чому це так?... Хіба про це не інтересно подумати?" Безперечно, що інтересно. Але думаючи про це, ми беремо це явище не так, як воно виглядає зовні і в пропаганді, а яким воно є в дійсності. Як в дійсності жив селянин на тих "вузесеньких смужечках" і як жив колгоспник на "широких, як море, колгоспних просторах". Цим не хочемо вихвалювати "вузесенькі земляні смужечки".... Думаємо про інше. Чому це "переваги" колгоспного ладу поверталися до українського народу таким страшним обличчям - обличчям зліднім і голоду? Чому це так?...

Вірило, що про це думав і український народ. А може Й... Вишня? Але Вишні треба виконувати соціальні замовлення, і він пише не про це, а ось про що: "Старші брати обняли все найменшого брата", пригорнули Його до... України? Еге, нема дурних. Так думати некорисно і небезпечно. Вишня нав'язує інше думання. Не українське - а радянське. Отже пригорнули того "меншого брата" не до України, а "до своєї могутньої родини..." І радісно усміхнулися всі матері - спільниці, всі держави Радянського Союзу".

Щоб пак! Рідна мати може ще поплакати. Зате будуть усміхатися "матері - спільниці". "Подумайте про це, і ви теж радісно усміхнетесь!" - пише Вишня. - Усміхнємось і згадуємо безсмертного Гоголя, з Його сміхом крізь сліз. А Вишня поспішає нам навіяти інші думки. Про очищення найменшого брата від "націоналістичного чаду", про зняття з Його очей полути. "Щоб швидше прозрів він, щоб побачив і усвідомив собі, що тільки у возвіданні великій соборній Радянській Україні, в єдиній сім'ї всіх Радянських Республік, під проводом великого Сталіна, він захиве справжнім вільним, щасливим життям"...

Стук!... Сіли!...

Сів Остап Вишня оде з такими думками у місті ... Сів і ...
жє низько сів...

"Львів".

Так от він який!

...німці -Лемберг!

шляхта -Львув!...

А він стояв Угордині, як скеля...І дімдався..."1939 року, прий-
шла воля... Великий Радянський Союз простяг руку... і воз'є-
днав..." і т.д. і т.д.

Чи варто переказувати за Вишнему і повторювати те, що Вишня
повторює за Микитою Хрущовим? Найбільше дістается "українсь-
ко -німецьким націоналістичним посінкам". Соціальне замовле-
ння - нічого не вдімо,

Для вас піддавати, що саме використовується, як компромі-
тувальні матеріали. ~~Ваше~~ ~~засвоєні~~ ~~ідеї~~ обсягає Украї-
нських націоналістів, Ваша же знання, якого більш обмежена.
Про них, як лише ще раз нагадаю про компромітувальну діяльність
окремих осіб і груп, діяльність, що не може бути помилена на
українських націоналістів, в цілому. Основним твердженням
Вишні є твердження "докторської праці" -Хрущова про те, що ні-
бито українські націоналісти були за панібрата з німецькими фа-
шистами.. Цей напис обґруntовується в такий спосіб. Були арешти?
Це німці робили, щоб піднести авторитет націоналістів в очах
народу.

Загальне враження від збірки - далеке від сміху. Сумно стає
і від того, про що говориться, і від самого Вишні.
Проте Вишня запевняє нас, що народ український ще не втратив
здатності сміятися... І з цього приводу нав'язує читачеві ось
таку думку: "Народ, що в тяжку хвилину свого життя, спричинену
його ворогами...на звичайнісінький людський hart вибукає таким
веселим сміхом, - такий народ не може бути ~~не~~ радянським, бо так
може, так уміє сміятися тільки радянський народ!"

Чи не звучить це насміхом письменника над читачем і...над
собою! Якщо судити з досвіду Східної України і самого Вишні,
то щвидше можна припустити другу можливість: такий народ не мо-
же бути радянським! А якщо й стане радянським - то втратить і
цей свій священий дар - сміятися.

Але про це радянському письменникові небезпечно й думати -
не то що писати. Писати він мусить про те, що Йому замовлено,
а не про те, що він сам думає.

Так може, так уміє писати тільки радянський письменник.
Bo мусить!.....

П. К-н.